

Bemötande till revisionsnämndens utvärderingsberättelse 2023

oktober 2024

Innehåll

1	Inledning	4
2	Sektorernas och ansvarsområdenas bemötanden till utvärderingsberättelsen	4
2.1	Fullmäktigeperiodens övergripande mål och indikatorer	4
2.2	Ansvarsområden som är underställda stadsstyrelsen.....	6
2.3	Bildningsväsendet.....	6
2.4	Stadsmiljö	8
2.5	Miljöhälsovård	11
2.6	Karleby Vatten	12
2.7	Utvärdering av verksamhetens resultat	12
2.8	Stadens ekonomi	13
2.9	Stadskoncernen	14

1 Inledning

Enligt 121 § i kommunallagen ska revisionsnämnden bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om samt bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt.

Om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning ska revisionsnämnden bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt gällande ekonomiplanens och åtgärdsprogrammets tillräcklighet.

Utfallet av verksamhetens och ekonomins mål utvärderas på basis av stadsstyrelsens bokslut, personalrapporten, organens protokoll, hörda och inkomna utredningar, utvärderingsbesök och observationer. Till stöd för utvärderingen har man hört sektorernas, ansvarsområdenas och affärsverkets tjänsteinnehavar- och förtroendevaldaledning, experter och OFR-revisorn.

Revisionsnämnden har lagt fram till stadsstyrelsen att stadsstyrelsen begär svar från sektorerna på de frågor som ställts i utvärderingsberättelsen samt redogörelser för de åtgärder som har vidtagits utgående från de slutledningar och observationer som framförts i berättelsen.

Stadsfullmäktige beslutade på sitt sammanträde 10.6.2024 anteckna utvärderingsberättelsen 2023 för kännedom, uppmana stadsstyrelsen att vidta åtgärder som anknyter till slutledningar och observationer i utvärderingsberättelsen samt ålägga stadsstyrelsen att före den 31 oktober 2024 ge svar på de frågor som ställs i utvärderingsberättelsen samt en redogörelse för de åtgärder som har vidtagits inom sektorerna och ansvarsområdena utgående från de slutledningar och observationer som framförts i berättelsen.

2 Sektorernas och ansvarsområdenas bemötanden till utvärderingsberättelsen

Nedan presenteras sektorernas och ansvarsområdenas bemötanden och åtgärder utgående från frågor, slutledningar och observationer som framförts i utvärderingsberättelsen.

Nämnderna har behandlat sina bemötandet till utvärderingsberättelsen under följande sammanträden:

Kultur- och fritidsnämnden 18.9.2024 § 76

Nämnden för undervisning och fostran 13.8.2024 § 68

Byggnads- och miljönämnden 9.10.2024 § 130

Stadsstrukturnämnden 2.10.2024 § 139

Miljöhälsovårdsnämnden 18.9.2024 § 32

Vattenverksdirektionen 25.6.2024 § 61

2.1 Fullmäktigeperiodens övergripande mål och indikatorer

Sid 9.

Revisionsnämnden ger beröm för en god beredning, ledning och implementering av strategiprocessen:

Antalet personer som svarat på företagarenkäten har ökat men täckningen bör ökas vidare. Med hjälp av vilka åtgärder kunde man påverka detta?

Företagarna anser att tillståndsprocessen bör göras smidigare, men vilka tillstånd avses?

När det gäller de mål som är bindande med tanke på fullmäktige genomfördes bäst de mål som anknyter till barnvänlighet och sämst de mål som anknyter till sysselsättning.

Följande observation i utvärderingsberättelsen för 2022 har inte besvarats. Har anvisningar getts:

Mätinstrumenten som presenteras i bokslutet ger delvis en något mera positiv bild av till exempel miljöhälsovården än vad personalberättelsen gör. I personalberättelsen var antalet sjukfrånvaron 350, i bokslutet var motsvarande tal 264, vilket skulle jämföras med nivån år 2018, dvs. 315. En enhetlig anvisning borde tillämpas för uträkning av nyckeltal i syfte att säkerställa jämförbarheten.

Bemötande:

Företagarenkäten förverkligas årligen i samarbete mellan staden och KOSEK. Antalet som svarade på enkäten 2023 ökade väsentligt jämfört med föregående enkät och i fortsättningen försöker man ytterligare öka antalet med allt intensivare samarbete med företagargrupper inom Karlebyregionen. Företagargruppernas ordförande aktiverar sina medlemsföretag att svara på enkäten och därtill ges företagen information om enkäten genom direktpostning. Information om saken förmedlas också i KOSEK:s nyhetsbrev. Dessutom utnyttjas avgiftsbelagd marknadsföring i stadens och KOSEK:s kanaler för social media. Även KOSEK:s företagsutvecklare uppmuntrar under sina företagsbesök företagen att besvara enkäten. I fortsättningen kan förverkligandet av enkäten effektiviseras även med hjälp av modern teknologi.

I enkäten 2023 utvärderade företagen tillståndstjänsternas smidighet som helhet. I fortsättningen struktureras utvärderingen av och responsen på tillståndstjänster noggrannare än tidigare. På så sätt får man mera detaljerad information om vilka helheter i tillståndstjänsterna på basis av företagens svar ytterligare behöver förbättras.

Under föregående strategiperiod var antalet sjukfrånvaron en strategisk indikator. Då fanns det ingen detaljerad anvisning om hur nyckeltalet ska meddelas. Under nuvarande strategiperiod har indikatorerna förändrats. En enda gemensam indikator, eNPS-index, används för personalen och den är entydig.

Företagarna anser att tillståndsprocessen bör göras smidigare, men vilka tillstånd avses?

Tillstånd: På basis av kommentarerna har processerna med undantagslov, avgöranden som gäller planeringsbehov och bygglov ansetts ha många faser. Komplettering av tillståndsansökan begärs i många olika skeden, vilket upplevs förlänga tillståndsprocesserna. Ansökningar som följer detaljplanen handläggs rätt snabbt. Om man vill avvika från planbestämmelserna tar handläggningen av ansökningar i allmänhet mera tid då man måste utreda förutsättningarna för avvikandet. Man har strävat efter att göra tillståndsprocesserna smidigare genom att öka tillståndsansökningarnas förhandshandledning så att alla s.k. obligatoriska bilagor ingår i ansökan. Ansökan kan lämnas in först när obligatoriska dokument ingår i tillståndsansökan. Man kan ändå inte helt undvika kompletteringsbegäran eftersom behov för komplettering kan bli aktuellt utgående från myndighetsutlåtanden som begärts om tillståndsansökan. Från ingången av 2024 har det satts upp mål för handläggningstiden av olika tillståndstyper och dessa följs upp i delårs- och årsrapporter. Bygglagen, som träder i kraft från ingången av 2025, och lagen om områdesanvändning, som träder i kraft senare, ändrar tillståndstyperna (nya tillståndstyper är bygglov och placeringstillstånd). I lagen införs en förpliktande handläggningstid för tillståndshandläggning. Enligt förslag är handläggningstiden 3 månader. Om handläggningen av tillståndet fördröjs minskar tillståndsavgiften stegvis.

Handläggningen av tillstånd att använda allmänna områden samt parkeringstillstånd har inte fördröjts. Ansökare om tillstånd har knappast alls kommenterat smidigheten av handläggningen av anmälningsskyldiga funktioner vad gäller miljöstillstånd, tillstånd för marktäkt och miljöskydd.

2.2 Ansvarsområden som är underställda stadsstyrelsen

Sid 10.

Tjänsteinnehavarbesluten ska vara tydliga och ge en god bild av grunderna för beslutsfattandet. Denna praxis ska etableras i hela stadsorganisationen och anvisningarna för registreringen av tjänsteinnehavarprocessen bör vara enhetliga. Det bör betonas att det är viktigt att foga dokument som ligger till grund för tjänsteinnehavarbeslut till mötesdokumenten och att detta bidrar till transparens i beslutsfattandet.

Tjänsteinnehavarbeslut som inte blir publicerade. Finns det anvisningar för vad som ska publiceras?

Det finns brister i antecknandet av behörigheten. I bokslutet har sysselsättningstjänsters verksamhet och orsaker till varför målen inte har nåtts beskrivits dåligt.

Bemötande:

Beträffande alla tjänsteinnehavarbeslut till vilka besvärsmotstånd anknys och till vilka de fogas ska anvisningar om sökande av ändring alltid publiceras på webbsidorna och ska alltid finnas till påseende minst den tid som ändring kan sökas.

Anvisningen är att det i tjänsteinnehavarbeslut alltid ges en hänvisning till befogenheten. (Förvaltningsstadga, verksamhetsstadga eller separat beslut om överföring av befogenhet (subdelegering)). I botten för tjänsteinnehavarbeslut har separat tillagts en punkt om behörighetsgrund och den måste alltid ifyllas.

I slutet av december 2023 fanns det sammanlagt 2 164 arbetslösa arbetssökande, vilket är 227 personer mera än året innan. I slutet av december var 280 (170 år 2022) permitterade av de arbetslösa arbetssökandena.

Antalet under 25-åriga arbetslösa var 373 (311 år 2022). Antalet långtidsarbetslösa i Karleby hade ökat jämfört med året innan och uppgick i december till 659 (600 i december 2022).

Antalet lediga arbetsplatser var i Karleby i december i fjol 690 (1 149 i december 2022). Tjänsterna omfattade i slutet av december 905 personer (882 i december 2022). Andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften uppgick i Karleby till 9,9 procent. Motsvarande siffra för hela landet var 11,2 procent.

Karleby stad har under 2023 sysselsatt sammanlagt 44 nya personer med lönesubvention. 13 av dem omfattades av sysselsättningsskyldighet.

Under tiden 1.1-31.12.2023 omfattades sammanlagt 51 olika personer i föreningar av Karleby stads sysselsättningsstöd (42 arbetsprövningsperioder, 1–6 månader och 15 lönesubventionsperioder 1–8 månader). Av dem fick 33 procent arbete, 20 procent inledde studier och 23,5 procent flyttade annorstädes. 23,5 procent fortsätter inom tjänsten.

Kunder hänvisas också till ett team till stöd för arbetsförmågan. 2023 behandlades 46 kunders ärende i teamet.

Försummelseavgifterna påverkas bl.a. av hälsovårdens situation, brist på arbetskraft och den dåliga situationen med språkundervisning för invandrare.

2.3 Bildningsväsendet

Sid 11.

Stadens status som Unicefs barnvänliga kommun fortsätter. KOHASU har fungerat rätt väl. Karleby stad har ett mångsidigt och särpräglat utbud av kultur och idrott: naturskola, kulturstig, rockskola och idrottsevenemang skolorna emellan.

Syftet med Karlebynejdens institut är att människor ska kunna utöva hobbyer förmånligt. På vilket sätt beaktas ökningen av den privata sektorns utbud i institutets serviceutbud?

Kulturtjänster meddelar inte sina utfall i bokslutet. Kulturanstalernas ägarstyrning har inte varit tillräcklig till alla delar. Staden bör ta i bruk sådana metoder som gör att man kan säkerställa att anstalernas förvaltning är transparent, effektiv och följer god praxis.

Bemötande:

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområden som lyder under kultur- och fritidsnämnden har för egen del strävat efter att främja och upprätthålla ett mångsidigt kultur- och idrottsutbud. Utöver tjänster som produceras som egen verksamhet understöder också kultur-, idrotts- och ungdomstjänsters ansvarsområden i väsentlig grad varje år utbudet som ordnas av aktörer utanför stadskoncernen.

Ekonomins utfall i euro för kulturtjänsters ansvarsområde samt hur de mål och åtgärder som ingår i budgeten har förverkligats har införts i bokslutet på samma sätt som i andra ansvarsområden. Om några andra utfall borde meddelas i bokslutet borde mål och åtgärder för dem införas i budgeten som följs. Utöver bokslutet har kulturtjänster regelbundet sammanfattat en omfattande indikatorrapport om kulturverksamheten. I den finns detaljerad information också om bl.a. kulturverksamhet som arrangerats av utomstående aktörer och som stadens kulturtjänster finansierat. Indikatorrapporten 2023 har behandlats i kultur- och fritidsnämnden 24.4.2024 (§ 45).

Med kulturanstalter torde i det här sammanhanget avses Mellersta Österbottens kammarorkester, Mellersta Österbottens konservatorium samt Karleby stadsteater, vilkas verksamhet Karleby stad finansierar med årliga understöd som kanaliseras via kulturtjänsters ansvarsområde. Alla nämnda tre institutioner upprätthålls av sina egna understödsföreningar vilkas medlemsstruktur avviker väsentligt från varandra och påverkar således också deras ställning i Karleby stads koncernstruktur.

Mellersta Österbottens kammarorkester upprätthålls av Gamlakarleby Orkesterförening rf vars medlemmar består av personmedlemmar. Exempelvis Karleby stad är inte medlem i föreningen, således ingår inte föreningen i stadskoncernen.

Mellersta Österbottens konservatorium upprätthålls för sin del av understödsföreningen Keski-Pohjanmaan konservatorium kannatusyhdistys ry, vars medlemmar består av kommuner inom konservatoriets verksamhetsområde. Föreningens styrelse består av sju medlemmar och deras ersättare. I föreningens stadgar har inte slagits fast kvoter för olika medlemskommuners representation i föreningens styrelse. Antalet representanter på föreningens årsstämma grundar sig på kommunernas invånarantal, men enligt stadgarna får ingen kommun röstetal dock överskrida ¼ av stämmans röstetal. Således anses det att Keski-Pohjanmaan konservatorium kannatusyhdistys inte ingår i Karleby stadskoncern även om flera medlemmar som Karleby stad föreslagit ingår i dess styrelse.

Stadsteatern upprätthålls av understödsföreningen Kokkolan Kaupunginteatteri kannatusyhdistys i vilken staden är medlem. Enligt föreningens stadgar borde majoriteten av föreningens styrelsemedlemmar representera Karleby stad, men föreningens stämma har också rätt att besluta annorlunda. I nuvarande styrelse har Karleby stad utsett fyra av sju medlemmar och därför är stadens andel av rösträtten 57,14 procent. Därmed anses stadsteaterns understödsförening ingå i Karleby stadskoncern.

Karleby stads gällande ägarpolitiska riktlinjer och koncerndirektiv har godkänts 12.12.2022 i syfte att förenhetliga styrningen av sammanslutningarna, öka verksamhetens transparens, förbättra kvaliteten på den information som staden får om sammanslutningen och effektivisera informationen. I enlighet med dokumentet har ägarstyrningen organiserats så att styrningen och övervakningen handhas av stadsfullmäktige, stadsstyrelsen samt stadsstyrelsens koncern- och stadsutvecklingssektion och verkställandet av ägarstyrningen av koncerttillsynsgruppen och kontrollern.

Vad gäller ägarstyrningen av kulturinstitutioner har stadsstyrelsens koncern- och stadsutvecklingssektion föreslagit stadens representanter till konservatoriets och stadsteaterns understödsföreningars styrelser. Dessutom har det för aktörer i föreningsform, vilka kan anses ingå i stadskoncernen, dvs. av kulturinstitutionerna för Karleby stadsteaters understödsförening upprättats ett ägarkort på samma sätt som för stadens koncernbolag. I ägarkortet har definierats bl.a. samfundets uppgift samt strategiska mål vad gäller strategins vision samt utvecklingsriktlinjer och kompetenskrav för styrelsemedlemmarna.

Nämnden för undervisning och fostran

Unicef beviljade Karleby stad statuset Barnvänlig kommun första gången hösten 2020 och på nytt sommaren 2023. Det beviljade statuset gäller i fyra år. En ny verksamhetsplan för åren 2024–2027 har tagits i bruk och det har följande sju utvecklingsmål:

1. I tjänster som riktas till barn förebyggs mobbning och främjas samhörighet.
2. Det säkerställs att också barn i sårbar position deltar.
3. Barns och ungas möjligheter till fritidsaktiviteter och hobbyverksamhet utvecklas.
4. Personer som arbetar med barn och unga får fortbildning om barnens rättigheter.
5. Barnens uppväxtmiljö stöder barnets rätt till sitt eget språk och kultur.
6. Barnkonsekvensbedömningen utvecklas.
7. Kommunen beaktar barnen i klimatarbetet.

I samband med Finlandsmodellen för hobbyverksamhet i Karleby (Kohasu) har man i skolorna i Karleby ordnat klubbverksamhet som an knyter till olika hobbyn. Deltagandet har varit avgiftsfritt och det har varit lätt för barn och unga att delta i dem. Verksamheten har fått statsfinansiering och den har samordnats av en koordinator som arbetar i bildningscentralen. 2023 ordnades Kohasu-klubbverksamhet i alla grundskolor i Karleby och ca 1 800 elever deltog i verksamheten.

Karlebynejdens institut svarar i egenskap av kommunalt medborgarinstitut på det regionala bildningsbehovet genom att ordna undervisning som behövs i regionen. Efter coronapandemin har kursutbudet på öppen distansundervisning på nationell nivå ökat mest beträffande utbudet inom frivillig utbildning.

Institutets utbud är i första hand undervisning som erbjuds som närundervisning på basis av lokalt kursbehov. Undervisning som erbjuds på webben kan inte alltid svara på samma behov. Efterfrågan på institutets undervisning har fortfarande varit större än vad institutet kan erbjuda.

Institutet söker aktivt kompanjoner för definiering av undervisningsbehovet och för ordnande av nytt undervisningsutbud. Förnyandet av undervisningsutbudet är en kontinuerlig process i institutets verksamhet. Lokala företagare och föreningar som erbjuder undervisning inom kulturbranschen samarbetar ofta med institutet. De arbetar som timlärare i institutet och när institutets utbud inte kan svara på efterfrågan i regionen säljer de undervisning också via sitt eget företag eller sin förening. Kompanjoner har ofta upplevt att samarbetet med institutet aktiverar nya läroämnen och fungerar också som marknadsföring av deras egna tjänster.

Undervisning som erbjuds på fria marknaden är i allmänhet dyrare än institutets kurser. Alla har inte råd att delta i det utbudet. Det är viktigt att institutet kan erbjuda sina kurser också tillsammans med andra tillhandahållare av tjänster inom samma temaområden och att institutets samhällliga undervisningstjänster förverkligas. I institutets undervisningsutbud vill man särskilt främja den regionala befolkningens förmåga att upprätthålla och utveckla sina medborgarfärdigheter.

Institutets kursutbud förnyas enligt tidens krav och regionala behov. Utbudet motsvarar inte kvantitativt efterfrågan på regional undervisning i medborgarinstitutet, men utbildningsutbud som förnyas ordnas och säljs till regionens människor och samfund inom de ramar som resurserna tillåter.

2.4 Stadsmiljö

Sid 12.

Hur ämnar staden reagera på bristen på hyresbostäder?

Konkurrensutsättningstabeller, jämförelsetabeller och grunder för avslående av offerter bör uttryckas tydligt och all information som behövs för tolkning av besluten ska i mån av möjlighet även publiceras på webben som en del av protokollet.

Uppmärksamhet bör fästas vid angivandet av utfallet av ansvarsområdet Planerings kvantitativa mätinstrument.

Stadsmiljö har använt köptjänster för att fylla bristande resurser. Är detta ett tillfälligt fenomen eller en bestående lösning?

Man har väl kommit ihåg tillgängligheten i utvecklingen av servicenätet och personer som uträttar ärenden utan nätförbindelse?

Kundtjänsten har ännu inte öppnats. Skulle det komma in färre bristfälliga ansökningar om det fanns en kundtjänst? Vore kunderna nöjdare?

Är det möjligt att uppnå de planerade hanteringstiderna på 1,5/3 månader?

Informationen mellan tjänsteinnehavare och byggnads- och miljönämndens förtroendepersoner bör effektivieras.

Kunde man på något sätt påverka särskilt besvär som gäller privata bygglov? Besvären tar tid och ökar kostnaderna. Anges grunderna för fattade beslut tillräckligt tydligt?

Enligt enkäten om företagarnas nöjdhet med tjänsterna är deras största bekymmer tillståndsfrågorna.

Brister har uppdagats i indexhöjningarna av externa hyror och höjningar har delvis underlåtit att göra. Har processen med indexhöjningar förbättrats så att höjningarna görs i tid?

Bemötande:

Hur ämnar staden reagera på bristen på hyresbostäder?

Karlebys nuvarande markanvändnings- och bostadspolitiska program gäller åren 2021–2024. Det centrala syftet med markanvändnings- och bostadspolitiska programmet är att engagera tjänsteinnehavare och beslutsfattare till gemensamma bostads- och markpolitiska mål.

Stadsstyrelsen har på sitt sammanträde 20.5.2024 § 241 godkänt Karlebys tillväxtprogram för 2024–2027. Ett av programmets mål är att göra upp ett bostadspolitiskt program år 2025.

Uppgörandet av mark- och bostadspolitiska programmet 2025–2028 inleds i början av 2025 och målet är att det tas upp i stadsfullmäktige för godkännande i maj-juni 2025. Den befintliga markanvändnings- och bostadspolitiska arbetsgruppen kompletteras på så sätt att med beaktande av stadens bostadssituation och framtida utsikter läggs vikt på bostadspolitiken.

Konkurrensutsättningstabeller, jämförelsetabeller och grunder för avslående av offerter bör uttryckas tydligt och all information som behövs för tolkning av besluten ska i mån av möjlighet även publiceras på webben som en del av protokollet.

Stadsmiljö har en allmän anvisning för upphandlingar i syfte att i alla skeden handleda den som gör upphandlingen. I anvisningen finns tydliga direktiv om förfaringssätt när det gäller publicering av jämförelsetabeller och beslutet. Dessa grundar sig på upphandlingslagen.

Stadsstrukturnämnden godkände 3.6.2020 § 78 Planerings ramavtalsleverantörer. Planering har beroende på projekt begärt en uppskattning av priset och arbetsmängden samt ett arbetsprogram eller beställt arbetet av en leverantör som passar in i uppgiftsbeskrivningen. Beställningarna har gjorts som tjänsteinnehavarbeslut.

Sommaren 2024 har ramavtalet konkurrensutsatts på nytt. Stadsstrukturnämnden har 14.8.2024 § 115 godkänt ramavtalets konsultavtal för Karleby stads stadsmiljö och Karleby Vatten. Ramavtalets delhelheter är sådana för vilka staden inte har egna eller tillräckliga planerings- och utredningsresurser. I delhelheterna ingår inga nya uppgiftshelheter vad upphandlingar beträffar utan motsvarande har beställts regelbundet även tidigare. Enskilda upphandlingar som ingår i ramavtalet görs i regel som direktupphandling genom förhandlingsförfarande eller genom begränsat anbuds-förfarande. I tjänsteinnehavarbeslutet kommer i fortsättningen att ges noggrannare motiveringar till hur valet av ramavtalsleverantör har fattats i olika projekt.

Uppmärksamhet bör fästas vid angivandet av utfallet av ansvarsområdet Planerings kvantitativa mätinstrument.

I Planerings kvantitativa mätinstrument visas hur dessa står i förhållande till två tidigare års utfall vad gäller förverkligade planlagda områdets ytor, antalet tomter, antalet projekt som inletts samt antalet utlåtanden, enkäter och verkstäder.

Stadsmiljö har använt köptjänster för att fylla bristande resurser. Är detta ett tillfälligt fenomen eller en bestående lösning?

Användningen av köptjänster fortsätter i de av Stadsmiljöes verksamheter i vilka de med tanke på hela verksamheten är kostnadseffektiva.

Rekryteringen för att tillsätta två obesatta tjänster (trafikingenjör och generalplanearkitekt) inom Planering startar i september och målet är att få dessa tjänster tillsatta år 2025.

Brister har uppdagats i indexhöjningarna av externa hyror och höjningar har delvis underlåtit att göra. Har processen med indexhöjningar förbättrats så att höjningarna görs i tid?

Indexhöjningarnas tidpunkter programmeras i Outlooks kalender som påminner om höjningstidpunkten. För Lokaliteter har skaffats ett system för hantering av fastigheternas lokaler och hyror. Systemet har ännu inte helt tagits i bruk. Man har för avsikt att tillsammans med programleverantören skapa en automation som beaktar indexhöjningarna.

Man har väl kommit ihåg tillgängligheten i utvecklingen av servicenätet och personer som uträttar ärenden utan nätförbindelse?

Tillstånd: Man kan boka en betjäningstid till Tillstånds specialist per telefon. Det borde vara möjligt att boka en betjäningstid till elektroniska tillståndstjänsters tidsbokning via stadshusets kundtjänst.

Kundtjänsten har ännu inte öppnats. Skulle det komma in färre bristfälliga ansökningar om det fanns en kundtjänst? Vore kunderna nöjda?

Tillstånd:Handledning och rådgivning när tillstånd ansöks minskar behovet att komplettera ansökningar. Tillstånd tar i bruk ett tidsbokningssystem som integrerats i Outlook-kalendern. Här kan kunden lätt välja en ledig betjäningstid hos en byggnads- eller lovinspektör exempelvis i frågor som berör bygglov och placeringstillstånd. Systemet används bl.a. i Tammerfors, Kalajoki och Nystad. Erfarenheterna har varit goda.

För ca 10 år sedan kunde man få kundbetjäning fysiskt på plats vid stadshuset info. Med åren minskade kundantalet och väsentligt i och med att elektroniska tillståndstjänster togs i bruk. Kunder har inte tillträde till våningen där byggnadstillsynen håller till, därför splittrar en kundtjänst på första våningen arbetsgemenskapen och försvårar det interna samarbetet. Nya utrymmen skulle också utöka kostnaderna. Därför har man beslutat om ett elektroniskt tidsbokningssystem som bättre betjänar kunder.

Det elektroniska tidsbokningssystemet kan lätt utvidgas att även omfatta miljötillsynen, parkeringsövervakningen och tillstånd som gäller allmänna områden.

Är det möjligt att uppnå de planerade hanteringstiderna på 1,5/3 månader?

Tillstånd: Statistikföringen och rapporteringen av handläggningstiderna har inletts i början av 2024. I ändringarna i nya bygglagen (riksdagsbehandling hösten 2024) torde införas en förpliktande handläggningstid på 3 månader för bygglov och placeringstillstånd. Beräkningsgrunden torde preciseras ännu innan lagen träder i kraft.

Tillstånd har från ingången av 2024 haft som mål att handlägga sedvanliga bygglov på 1,5 månader och krävande bygglov samt undantagslov och avgöranden som gäller planeringsbehov på 3 månader. Beträffande bygglov har målet nåtts synnerligen bra i början av 2024. Vad gäller undantagslov och placeringstillstånd har alla tidigare ansökningar ännu inte hunnit handläggas och målet på 3 månader har ännu inte nåtts. 2024 har antalet tillståndsansökningar ändå minskat och tillstånd som väntat på handläggning har kunnat skötas i väsentlig grad.

Handläggningstiden för tillstånd börjar från det att tillståndet efter förbehandling (handledningsfasen) lämnats in i det elektroniska tillståndssystemet.

Informationen mellan tjänsteinnehavare och byggnads- och miljönämndens förtroendepersoner bör effektivieras.

Tillstånd: Under byggnads- och miljönämndens sammanträden ges numera regelbundet information om Tillstånds allmänna ärenden och förhandsinformation om ärenden som kommer till behandling.

Byggnads- och miljönämndens syner ordnas två gånger om året. Under synerna uppstår spontan växelverkan mellan tjänsteinnehavare och förtroendevalda.

Kunde man på något sätt påverka särskilt besvär som gäller privata bygglov? Besvären tar tid och ökar kostnaderna. Anges grunderna för fattade beslut tillräckligt tydligt?

Tillstånd: Det är svårt att påverka antalet besvär som grannar lämnar in. Markanvändnings- och bygglagen ger grannfastigheterna möjligheten att framföra sin åsikt och de har även besvärsmöjlighet.

I bygglov som följer tydliga planer lämnas det sällan in besvär. Avvikelse från planen eller kvartersplanen kan leda till besvär.

När planerna hålls tidsenliga förbättras även tillståndsprocessernas smidighet och antalet besvär minskar i bygglovsskedet.

Enligt enkäten om företagarnas nöjdhet med tjänsterna är deras största bekymmer tillståndsfrågorna.

Tillstånd: I tillståndsärenden har respons getts bl.a. om långa tillståndsprocesser. Respons har också getts om begäran att komplettera ansökningar, vilket har upplevts så att det är för många faser med ansökningarna. Utvecklingen av kundtjänsten med ett tidsbokningssystem och genom att satsa på förhandshandledning blir tillståndsansökan smidigare. Fördröjningarna i anknytning till utlåtandeförfaranden har kartlagts och utlåtandeförfaranden har utvecklats internt. Kommunikationen till kunden om bygglovs handläggningsfas utökas för att göra kunden medveten om i vilket skede projektet fortskrider.

2.5 Miljöhälsovård

Sid 13.

Området har fått två veterinärtjänster till. Detta är en ändring till det bättre.

De processer som leder till beslut behöver utvecklas. Beträffande de beslut som görs ska grunder och jämförelsetabeller kunna hittas i protokollen senare. Av protokollen ska framgå vilken lag beslutet baserar sig på eller på vilka grunder beslutet har fattats, likaså vad som beslutats.

Det är oroväckande att en fjärdedel av de anställda upplever att den förra arbetshälsoenkäten inte har utnyttjats i utvecklingen av verksamheten.

Bemötande:

Beträffande utveckling av processer som leder till beslut är det oklart om väsentliga bakgrundsuppgifter och laggrunder saknas från alla protokoll eller bara från vissa.

På utvärderingsberättelsens sid 13 har man ställt frågan om grundande av en veterinärtjänst. Tjänsten som tillsynsveterinär har grundats på stadsstyrelsens beslut 11.9.2023 § 389. Arbetsgruppen för personalplanering beslöt 30.8.2023 § 83 för egen del förorda grundandet av en tjänst som tillsynsveterinär och ge ärendet vidare till stadsstyrelsen för beslut. Miljöhälsovårdsnämnden har för egen del behandlat grundandet av tjänsten 6.9.2023 § 45. Motiveringarna till grundandet av tjänsten framgår av protokollen. Av dem framgår också tillsynsveterinärens uppgifter och förläggingsplats.

Miljöhälsovården fäster i fortsättningen allt mera uppmärksamhet vid presentationen av bakgrundsuppgifter och motiveringar.

En stor oro som väcktes i arbetshälsoenkäterna 2022 och 2023 var orken i arbetet och en rimlig arbetsmängd. Det bör konstateras att tillgången till vikarier inom veterinärtjänster var utmanande hela året 2023 då 2 praktikveterinärtjänster kunde tillsättas. Nämnda tjänster är tiotal år gamla. Den dåliga rekryteringssituationen kunde korrigeras först våren 2024 vad gäller veterinärtjänster. Eftersom arbetshälsoenkäten gjordes i slutet av 2023 kunde alla inte vid tidpunkten för svarandet av enkäten tydligt se åtgärdernas effekter.

2.6 Karleby Vatten

Sid 14.

Karleby Vattens direktion beslutade den 27 juni 2022 göra en begäran om undersökning till polisen i anknötning till oklarheter som uppdagats i KPMG Oy:s revisions mellanrapport. Undersökningen har nu färdigställts och gått vidare till åtalsprövning.

Karleby Vattens tjänsteinnehavarbeslut i regel är tydliga och ger en god bild av grunderna för beslutsfattandet. Denna praxis ska etableras i hela stadsorganisationen och anvisningarna för registreringen av tjänsteinnehavarprocessen bör vara enhetliga. Det bör betonas att det är viktigt att foga dokument som ligger till grund för tjänsteinnehavarbeslut till mötesdokumenten och att detta bidrar till transparens i beslutsfattandet.

Frågan om att rekommendera sin arbetsplats för en bekant delar åsikterna och upplevelserna om ansvarslost beteende i arbetet samt trakasserier och osakligt bemötande att det ännu finns rum för förbättring i dessa frågor.

Bemötande:

Tjänsteinnehavarbeslutens motiveringspromemorior kommer att fogas till vattenverksdirektionens sammanträdesmaterial som tilläggsmaterial.

Man är medveten om utmaningarna med Karleby Vattens arbetshälsa. Åtgärder för att förbättra arbetshälsan vidtas planmässigt. I början av 2024 har bl.a. Konstituutti Oy hållit två utvecklings-eftermiddagar för personalen. Organisationsreformen som trädde i kraft 1.4.2024 har också för egen del förtydligt uppgiftsbeskrivningarna och ansvarsfördelningen vilka återspeglas på arbetshälsan.

Beaktansvärt är också att arbetstagarnas rekommendationsindex eNPS har höjts från år 2022 till år 2023 med elva poäng.

2.7 Utvärdering av verksamhetens resultat

Sid 20:

Under de senaste åren har satsningar gjorts på arbetshälsan. Hurdana har verkningarna varit?

Karleby stads eNPS-tal var 12, vilket är något bättre än året innan, men når ännu inte upp till 20, som är målet.

Antalet utvecklingssamtal minskade jämfört med året innan. Uppmärksamhet bör fästas vid detta.

Under 2023 utarbetades arbetshälsoplaner för sammanlagt 44 arbetsgemenskaper/team. Alla arbetsgemenskaper har väl gjort upp planer?

I servicenöjdhetenenkäten till kommuninvånarna hade tillgängligheten beaktats väl, och enkäten genomfördes i elektronisk form men det gick också att svara på enkäten till pappers vid biblioteken på finska, svenska och engelska.

Hur kan kostnadseffektiviteten hos Karleby stads byggnadsinvesteringar jämföras med andra städers motsvarande?

Nettodriftskostnaderna för motion och idrott är lägre än medeltalet i Karleby. När Idrottsparken i framtiden är i bruk kommer kostnaderna enligt uppskattningarna att fortfarande hållas nära medeltalet, dvs. cirka 145 euro/invånare.

Bemötande:

Arbetet för att förbättra personalens arbetshälsa fortgår kontinuerligt på många olika sätt. Förändringar i förhållanden och processer tar tid, men det kan tydligt ses att faktorer som påverkar arbetshälsan identifieras bättre än tidigare och att ärenden tas till tals i arbetsgemenskaper (t.ex. olika arbetarskyddsanmälningar och ansvarsfullt arbetsbeteende).

eNPS-indexet varierade inom organisationen beroende på arbetsenhet. Situationer som förändras i olika arbetsenheter inverkar på heltalet. De passivas andel av svararna minskade och andelen som rekommenderar arbetsplatsen ökade jämfört med året innan. Antalet kritiserare ändrade inte.

Man har fäst uppmärksamhet vid att utvecklingssamtal hålls genom att ge anvisningar och påminna chefer om saken. Antalet utvecklingssamtal som hålls följs årligen upp.

Alla arbetsgemenskaper har fått anvisningar om att utarbeta en arbetshälsoplan utgående från utvecklingsobjekt som kommit fram i arbetshälsoenkätens rapport. Chefen ansvarar för att arbetshälsoplanen utarbetas tillsammans med arbetsgemenskapen. Uppmärksamhet kommer att fästas 2024 vid returneringen av planerna.

Hur kan kostnadseffektiviteten hos Karleby stads byggnadsinvesteringar jämföras med andra städers motsvarande?

Projektens kostnadsjämförelser utgår från Haahtela-indexet (anbudsprisindex).

Haahtela-indexet fungerar som grund när kostnader som byggprojekt orsakar bedöms. Anbudsprisindexet beskriver hur anbudsprisnivån utvecklas på sex olika indexområden som avviker från varandra geografiskt och till kostnadsnivån. Vi publicerar i början av året indexet, prognosen och en konjunkturbild på hur indexet påverkas. Vi uppdaterar indexet vid behov också under året. I produkter samt tjänster som Haahtela erbjuder är anbudsprisindexet ständigt uppdaterat.

Anbudsprisindexet ger varierande vikter och priser och tar i beaktande konjunkturväxlingar. På marknaden finns bl.a. Statistikcentralens byggnadskostnadsindex som är annorlunda på det sättet att det har ett fast pris och tar inte bl.a. konjunkturväxlingar i beaktande. Utöver många företag och organisationer använder också Statistikcentralen i sina egna analyser data som vi modellerat och använder det som grund för sitt volymprisindex.

Länk till Haahtelas webbplats. <https://www.haahtela.fi/tarjoushintaindeksi>

Byggnadsinvesteringarnas kostnadseffektivitet kan ändå inte jämföras direkt innan det finns på förhand fastslagna faktorer som inverkar på byggnadens kostnadsbestämning, dvs. vilka kostnadsuppgifter som tas med i beräkningen. Sådana är t.ex. tomten, anslutningsuppgifter, kommunalteknik, planbestämmelser, energieffektivitet, byggnadens storlek, befolkningsskydd, kök, byggnadens användningsändamål. Dessutom påverkas kostnaderna också av konjunkturväxlingarna vad byggande beträffar.

För närvarande kan kostnaderna utredas enbart på allmän nivå, t.ex. €/m², och någon exakt kostnadsjämförelse kan inte heller göras på basis av detta.

2.8 Stadens ekonomi

Sid 23:

Under de kommande åren blir finansieringsbasen smalare och kostnaderna ökar, vilket leder till att årsbidraget kommer att bli avsevärt mindre. Kostnadseffektivitet ska krävas av alla sektorerna och strukturella reformer ska övervägas.

Det faktum att finansieringsbasen blir smalare orsakar press på finansieringen av investeringar.

Stadens reparationssskuld uppgick till 54,1 miljoner euro i slutet av 2022. Detta innebar en ökning med 5,8 miljoner euro jämfört med året innan. Hur kan reparationssskulden behärskas?

Hur delaktiggörs kommuninvånarna och förbinds personalen till genomförandet av ekonomiprogrammet?

Bemötande:

Stadsstyrelsen inledde på sitt sammanträde 19.2.2025 § 75 ett ekonomiprogram för 2024–2026. Ekonomiprogrammet gäller alla stadens verksamheter och sektorer samt affärsverket. Med ekonomiprogrammet stöds rätt inriktning av stadens resurser på tjänster och projekt i den utmanande ekonomiska situationen som den offentliga sektorn befinner sig i. Med programmet vill man säkerställa den ekonomiska balansen och hållbarheten på lång sikt.

Som väntat har ekonomiprogrammets inverkan dock varit liten 2024, och sannolikt kan underskottet för 2024 inte helt täckas på det här sättet. Åtgärderna i ekonomiprogrammet inriktas främst på ekonomiplanen för 2025 och 2026. Med tanke på stadens ekonomiska balans är det viktigt att åtgärderna i ekonomiprogrammet kan genomföras enligt det planerade. Situationen försvåras också av att 2025 blir det kommunalval. I vilket fall som helst är stadens ekonomiska situation de framtida åren fortfarande svår. Korrigering av årsbidraget förutsätter att ekonomiprogrammets åtgärder 2025 förverkligas och dessutom måste inkomstskattesatsen höjas med 0,5 procent. Utan sparprogrammets åtgärder är höjningen av finansministeriets kalkylmässiga inkomstskatt för staden ca 1,2 procent i ministeriets kalkyler över utgiftstrycket i kommunerna.

Med tanke på stadens framgång är en positiv befolkningsutveckling och sysselsättningen i regionen fortfarande de viktigaste. Ur perspektivet för stadens tillväxt och utveckling är också investeringarna i grön omställning viktiga för staden. Om de lyckas har de också en positiv inverkan på kommunens ekonomi. Trots de häftiga förändringarna i ekonomin måste ekonomin granskas kritiskt ur verksamhetens och tjänsternas synvinkel. Det måste hittas effektivitet och nya lösningar att producera tjänster utan att stoppa tillväxten.

Behärskandet av reparationsskulden förutsätter att objektens skick kartläggs, åtgärder prioriteras och att budgeten är realistisk. Finansieringen måste planeras långsiktigt och kritiska reparationer måste göras i tid. Kontinuerlig uppföljning och regelbundet underhåll hindrar uppkomsten av ny reparationsskuld. Livsbågstänkandet hjälper att minimera framtida reparationsbehov och förbättrar en effektiv användning av resurser på lång sikt.

Behärskandet av reparationsskulden påverkas också av verksamhet i enlighet med den målriktade lokalitetsplanen, alltså att staden inte äger de fastigheter som den inte behöver i sin kärnverksamhet. Andra säljs systematiskt. Renoveringar och förbättringar koncentreras till de fastigheter som det är ändamålsenligt att ha i egen användning. Här fungerar både skolnätstuderingar och utredningarna om nätverket för småbarnspedagogiska tjänster som grund. I dem finns tydliga riktlinjer för framtida åtgärder. Åtgärderna framgår av den nyaste utredningen (enligt Trellums värderingsutredning har reparationsskulden börjat minska).

Kommuninvånarna görs delaktiga i ekonomiprogrammet med hjälp av en kommuninvånarenkät. Kommuninvånarenkäten har öppnats 19.9.2024 och kan besvaras under hela ekonomiprogramperioden. Kommuninvånarenkätens svar granskas regelbundet på möten som ekonomiprogrammets arbetsutskott håller under hela ekonomiprogramperioden. Dessutom finns det på Karleby stads webbplats en egen sida om ekonomiprogrammet. På webbplatsen uppdateras information om ekonomiprogrammet och om beslut som fattats om åtgärder för att balansera ekonomin och deras konsekvenser för kommuninvånarna.

Personalen har förbundits till genomförandet av ekonomiprogrammet bland annat med hjälp av en personalenkät där personalen fick ge egna förslag för att balansera stadens ekonomi. Dessutom försöker man förbinda personalen till ekonomiprogrammet exempelvis genom att öka ekonomimedvetenheten och övergripande informering.

2.9 Stadskoncernen

Sid 25:

Får koncern- och stadsutvecklingssektionen i tid information om dotterbolagens situation om det förekommer utmaningar i administrationen eller verksamheten? Hurdana åtgärder vidtas på basis av sådana uppgifter?

Revisionsnämnden observerade brister i Karleby stadsteaters administration från de föregående åren. Åtgärder för att avhjälpa situationen har redan vidtagits.

Offentliga bolags verksamhet ska vara så transparent som möjligt.

Revisionsnämnden föreslår fortfarande att företagarenkäter i någon form skulle göras i samband med företagsbesök. Kanske kunde man få in flera svar och utvecklingsidéer från företagarna på detta sätt?

Bemötande:

Enligt stadens koncerndirektiv måste en dottersammanslutning inhämta koncernledningens förhandsuppfattning vid väsentliga förändringar av ekonomin och verksamheten. Ärendet behandlas först i koncernens tillsynsgrupp som linjerar ärendets fortsatta behandling. Bolagets styrelseordförande och verksamhetsdirektör har huvudansvaret för bolagens ägarsamarbete. Deras uppgift är att delge ägaren väsentlig information.

Bolagens verksamhet följs årligen upp i delårsrapporterna samt av kontrollern i bokslutet.

Företagsutvecklare uppmuntrar och påminner i samband med företagsbesök företagare att svara på företagarenkäten.